

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. III. An excipiens videatur confiteri de jure Adversarii?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

cit, induciarum impetrationem per Debitorem, etiam fidejussori ejus prodesse: cum & aliis rescriptum tale nihil operaretur quoad Creditores, contra quos tantum impetratum, qui nihilominus suum consequerentur continuo à fidejussore; ut contra hunc tantum, suum haberet effectum, qui tamen non est vocatus; ut nec vocari debuit, cum necdum sit Creditor.

2243. Econtra non profunt Fidejussoribus exceptiones personales, quales sunt, quæ personæ coherent, cit. L. 7. quibus conditio personæ locum fecit, quæ eadem non invenitur in fidejussore, ut ei competere nequeant exceptiones, quas ista conditio causat. Ejus ordinis est exceptio cessionis, quæ facit cedentem non posse conveniri iteratò ultrà, quam facere potest: minime autem prodest fidejussori, cum conditio cessionis in eo non obtineat; & deinde acceptus sit casum, quo principalis defineret esse solvendo, & tunc provisum esset Creditori per fidejussorem, à quo suum consequeretur. Sic & restitutio minoris non dat ullam fidejussori ejus exceptionem, quatenus est acceptus intuitu auxilii prætorii: ut minore restituito, creditori sit salvum jus contra fidejussorem, L. in causa 13. ff. de minoribus; cit. L. 7. in fine, de except. & L. 1. C. de fidejuss. minor.

2244. Præter hæc not. i. exceptionem præscriptionis, debitori principali competentem, etiam fidejussori tribuendam; ita Bronchorst. centur. 4. assert. 56. hanc enim rei coherere, inde probat, quòd obligationem concernat, & plenissimam securitatem pariat, solutionisque loco sit, L. si pupillus 45. ff. de administ. Tut. Pactum quoque de non petendo inter Debitorem & Creditorem initum, proficere fidejussori, probat L. ult. ff. de pactis, Bronchorst. cit. cent. 4. assert. 59.

2245. Not. 2. cum diximus, Minore restituito, Creditori esse salvum jus adversus fidejussorem; alios communiter distinguere; an Minor, dolo Adversarii circumscriptus, fidejussorem dederit; an verò solà læsio, cum beneficio ætatis, citrà dolum & fraudem Adversarii, causam restitutioni præbeat: hoc posteriori casu restitutionem fidejussori non prodesse; isto, prodesse L. 2. C. de fidejussor. minor. ita D. Zoësius ad tit. Tom. II.

de minor. n. 5. Bronchorst. cent. i. assert. 60.

Not. 3. si Creditor, & Debitor, post pactum de non petendo, rursus paciscantur, ut peti liceat, utilitatem priori pacto allatam Fidejussori, per secundum pactum non esse huic sublatam, ut dicitur L. fin. ff. de pact. ibi: si Reus, postquam pactus sit, à se non peti pecuniam, ideoque cepit id pactum fidejussori quoque prodesse, pactus sit, ut à se peti liceat, an utilitas prioris pacti sublata sit fidejussori? quasitum est: sed verius est, semel acquisitam fidejussori pacti exceptionem, ulterius ei invito extorqueri non posse.

Not. 4. posse fieri, quòd fidejussor uti possit exceptione, cæteròquin competente Debitori principali (v. g. non numeratæ pecuniæ) ac eo non utente, imò contrarium dicente (v. g. numeratam esse pecuniam) ut, si Debitor non esset solvendo, inde conveniretur fidejussor pro debito; hoc enim petit summa æquitas, ne scilicet malitiâ Debitoris fidejussor privetur mediò suæ liberationis; & habetur L. 32. ff. de fidejussorib. ibi: ex persona Rei, & quidem invito Reo, exceptio, & cætera rei commoda fidejussori cæterisque accessoribus competere possunt.

Et quoniam nec Fidejussores, Sponsores, Accessores, & alii Mandatores fidejussionis, non aliâ intentione pro Debitore se interponunt, quam, ut gaudeant iisdem armis contra Creditorem, quibus uti potest Debitor; si non sint personalia; idem etiam de his, quòd de Fidejussoribus, dicendum venit i. ex dict. L. Ex persona Rei, num. preced. 2. L. 12. C. de non num. pecun. ibi: iam mandatori, quam fidejussori non numeratæ pecuniæ exceptio, exemplo rei principalis, competit.

§. III.

An excipiens videatur confiteri de jure Adversarii?

Sensus est, an, si Reus v. g. contra intentionem, seu petitionem Actoris excipiat; hoc ipso censetur fateri petendum? Resp. negativè; ex c. Exceptionem. 63. de Reg. jur. in 6. ibi: exceptionem objiciens, non videtur de intentione Adversarii confiteri; idem

Eeee

ex-

2246.

2247.

2248.

2249.

expresse dicitur in c. *cum Venerabilis* 6. h. t. ubi Innocentius III. intelleximus, inquit, *supradictum Episcopum* (intellige Sabinensem, qui Ecclesiam S. Viti cum possessionibus, & pertinentiis petivit à Monachis Farsensibus, asserens eandem ad se in Spiritualibus, & temporalibus pertinere) *intentionem suam minimè fundavisse, per vestrum depositionem, vel Procuratoris supradicti responsonem, quòd (et si dicta Ecclesia dudum fuerit Ecclesie Sabinensi subiecta) eam tamen non poterat Episcopus vindicare, quam ex permutationis causa Farsen. Monasterium obtinebat*, ad hoc probandum quoddam exhibens instrumentum, in quo contineri primà facie videbatur, quod Theodosius Episcopus, cum suorum Sacerdotum assensu, prædictam Ecclesiam Sancti Viti, pro quibusdam Ecclesiis, & rebus aliis in cambium vestro duxit Monasterio concedendam; rationem reddit Innocentius, *quia exceptionem objiciens, de intentione partis adversæ non intelligitur fuisse confessus*; quod etiam dicitur *L. 9. ff. h. t. ibi: non utriquè existimatur confiteri de intentione Adversarius, quo cum agitur, quia exceptione utitur.*

2250.

Not. autem, hanc regulam procedere non solum in Reo excipiente; sed etiam in Actore replicante; de quo V. n. 2188. ut notat Felinus in dict. c. *cum Venerabilis*, n. 21. quia exceptionis, & replicationis par, & adequata est natura, & conditio, *L. non exceptionibus, C. de except.* & sicut exceptio non objicitur ad confitendum intentionem Actoris: ita nec replicatio ad confitendum exceptionem Rei. Deinde in eo, qui se misericordie Judicis subjicit, vel veniam, remissionem, & restitutionem petit, quia crimen fateri ideo non censetur; sed potius intelligitur id facere, quatenus deliquit, *Cæpol. can. 1. n. 111.* & ne cogatur ingredi rigidam aliquam Disputationem cum Principe, fisco, aut Judice, crimen hoc illi imponente, bonâ alioquin conscientia nullius criminis conscientia munitus; id, quod sæpe fit à Viris, Religiosis, qui, *etiam innocentes*, cum Christo pati malunt; plures ejusmodi ampliationes videri possunt apud Peckium *ad dict. regul. 63. à n. 1.*

Ex his sequitur. 1. eum, qui contra-
ctum rescindi postulat, non propterea
fateri, eum esse validum, *L. ex empto ff. de
act. empt.* & qui exceptionem pacti de
non petendo debitum, objicit, seu pro-
ponit, minimè confiteri debitum præ-
cessisse; rursus in judiciis, qui excipit
sententiam illegitimam esse, non ex eo
fateri, sententiam latam esse, *Alex. &
Jason ad L. decem ff. de V. O.* quisquè ex-
cipit jure permutationis rem aliquam su-
am esse, non confiteri, eam prius per-
mutantis fuisse, c. *cum Venerabilis, de
except.* idquè non magis, quàm ille fate-
ri videtur præscriptionem, qui objicit in-
terruptionem, c. *illud, de præscript.* Et
in testamentis, qui excipit de nullitate te-
stamenti, non censetur fateri, testamen-
tum factum esse; & deniquè in delictis,
si accuso te furti, tu respondes, *me fuisse
focum in crimine furti facti*, non vide-
ris ideo furtum confiteri, licet ex eo occa-
sionem exhibeas Judici, ut contra te inquirit;
sic cit. Peckius in princip.

Dices. 1. Excipiens aut credit exceptio-
nem esse veram, aut credit eam esse fal-
sam: si credit, *eam esse veram*, ergo habet
vim Confessionis; quia sic credit, & ne-
mo præsumitur dicere, quod non cogitat;
L. Labeo ff. de supellec. legata; Sin au-
tem credit, *eam esse falsam*, committit
perjurium, & venit contra juramentum
calumnie, sub quo continetur Capitulum
de veritate dicenda, dequè non utenda
falsitate, *Auth. in isto, C. de juram. ca-
lum.* videturquè excludi ab hac allega-
tione, quæ propriam turpitudinem con-
tineret. Resp. 1. posse contingere *neu-
trum*; cum possit ignorare, *esse verum,
vel falsum*, quod Actor ponit, vel dubita-
re, utrum sit? negando igitur nec affir-
mat, nec negat, verum esse, vel fal-
sum, quod petitur; sed solum intendit
excludere Actoris intentionem; si au-
tem eoispo affirmaret, omnis exceptio
induceret duos effectus contrarios; ex-
clusionem intentionis agentis; & alte-
rum ejusdem correlativum; nec pro-
pterea, quòd Reus excipiens dubitet,
num verum, vel falsum sit, quod per
Actorem petitur, in mala fide suæ pos-
sionis constituitur; quia per hoc non
scit, rem possessam alienam esse.

Resp 2.

Resp. 2. dato, quod credat, & sciat, *ita esse*; non tamen propterea sequitur, quod fateatur, *ita esse legitime*; cum possit scire, rem sic esse, quoad *quid facti*? & negare, quoad *quid juris*, ut, si sciat, contractum esse factum, sed nulliter, & contra jus; hinc affirmans factum, & negans *rite factum*, non est sibi contrarius; unde tamen si Reus Actori petenti debitum ex contractu, neget *contractum* (esto sciat, contractum esse celebratum) repellet nihilominus Actorem *probata nullitate contractus*; nimirum sensu verborum, sub quibus excipiendo negavit contractum; cum verba exceptionis ad favorem Rei trahantur, & ne pariat effectus contrarios contra clarum jus, de quibus num. præced.

2253. Dices. 2. qui excipit, per solutionem se liberatum esse, videtur præsupponere & confiteri, quod ante debuit; quia non potest dari *liberatio*, ubi non fuit *vinculum*, & *obligatio*, & non potest *desinere esse*, quod non aliquando inceptit; c. quod vero 32. q. 2. inductaque ad unum finem consequentis necessariz virtute, contrarium operantur, *L. cum ex orat. ff. de excusat. tut.* Unde & Baldus existimat, eum, qui exceptionem compensationis objicit, videri debitum confessum esse, in *L. Papi-nianus. C. de sent. &c.* Resp. cum sæpe contingat, quod Debitores solvant indebitum, consequenter *liberentur de facto*, nullo vero titulo debiti præcedere; ex antecedente (quod Reus ponit, *se solvisse*) non rectè inferri aliquid *juris vinculum* intercessisse; atque adeo tale debitum confiteri Reum. Solum igitur sequitur, quod confiteatur *debitum apparens*, atque adeo opponendo *solutionem*, negare *verum* titulum debiti.

ARTICULUS V.

Dereliquis ad hunc titulum pertinentibus.

2254. CUM dixerimus exceptiones alias esse dilatorias, alias peremptorias; & tam has, quam illas rursum variè subdividi, ut constat est dict. supr. præsertim n. 2189. 2216. & 2222. quæstio est, quan-
Tom. II.

do proponi possint, aut debeant exceptiones *dilatoria*? quando *peremptoria*? Resp. quæ pertinent ad exceptiones dilatorias, & tempus eas proponendi, colligi posse ex dictis tit. 8. de dilationibus, à n. 766. tum etiam hoc tit. n. 2193. & seqq. de peremptoriis autem à n. 2228. & quoniam ambæ habent rursum alias sub se species, quæ habent suos speciales juris effectus, & ad hoc efficaciter inducendos peculiare juris dispositiones; de illis ad locum à nobis citatum quoad præsentem quæstionem remittimus; ne, quæ dicta sunt, repetamus: cum autem quædam in particulari quæstiones supersint, de illis dicemus in seqq.

Quæstio altera est de exceptione *excommunicati*; ubi not. non agi à nobis hic de quæstione, an excommunicatus habeat legitimam personam standi in iudicio, activè? ad hoc enim dictum est à n. 62. sed an, cum *vocatur in iudicium*, ei non obstante *excommunicatione*, competat *concessum Reis remedium juris*, opponendo *exceptionem, vel excludendi actionem, vel differendi*? In hac quæstione fundamentum decisionis habetur ex c. *cum inter* 5. ubi dicitur, excommunicato, titulo hujus censuræ, non debere negari remedium *justæ defensionis*, quale est exceptionis, appellationis, recusationis, &c. Cum enim Procurator Monasterii litigantis cum quodam Nobili, qui duos ex Judicibus, quia suspecti erant, recusavit, atque forum eorum declinare voluit, hanc exceptionem recusationis, seu fori declinatoriam dicto Nobili competere negaret, allegando, quod *esset vinculo excommunicationis adstrictus*; respondit Innocentius III. 1. quod dicto Nobili legitima defensio in iudicio reservatur, & maximè Judicis recusatio; cum periculosum sit, coram suspecto Iudice litigare, ac suspectis Judicibus Sedes Apostolica causam de certa conscientia non committat: unde in talibus non excommunicati favor attenditur, sed æquitas judicantis, cum non debeat claudicare iudicium: ac satis videatur absurdum, si Actore impugnante, Reo defensionis copia denegetur, quia sic condemnaretur, multoties absolvendus.

Respondit 2. quod, cum excommunicato, quando in causa absolutionis existit,
Ecce 2 non

2255.

2256.